

Andrzej Kokowski

Gródek (Nadbużny) nad Bugiem, gm.
Hrubieszów, woj. zamojskie.
Stanowisko 1C

Informator Archeologiczny : badania 20, 23-24

1986

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

liczny materiał zabytkowy w postaci wyrobów krzemiennych, pojedynczych, małych fragmentów naczyń glinianych i drobnych węglików drzewnych. Materiał ten należy wiązać z którąś z kultur z cyklu wstęgowych. Odglonięte w roku bieżącym obiekty prawdopodobnie wyznaczają południową granicę osady.

Materiał został złożony w MA w Krakowie.

Przewiduje się kontynuację badań.

GRABIE
woj. wrocławskie
Stanowisko 4

Uniwersytet im. Adama Mickiewicza
Instytut Prahistorii
w Poznaniu

Badania prowadził zespół pod kierunkiem doc. dr hab. Aleksandry Cofta-Eroniewskiej przy współudziale mgr M. Szmyt. Finansowano z problemu resortowego RP III, 35. Drugi sezon badań. Osada kultury ceramiki wstęgowej rytej, kultury późnej ceramiki wstęgowej, kultury pucharów lejkowatych /faza V/, osada /?/ i cementarzyno z wczesnej epoki brązu, osada kultury łużyckiej.

Kontynuowano prace przeprowadzone w 1981 r. Celem badań było rozpoznanie kontekstu półziemianki kultury ceramiki wstęgowej rytej /"styl zofiński"/, odkrytej w 1981 r. Przyjęto metodę badań przy pomocy rowów sondażowych o szerokości 1 m rozlokowanych wokół wymienionego obiektu tak, by objąć całe pole występowania ceramiki na powierzchni stanowiska. Łącznie zbadano w ten sposób 128 m². W efekcie prowadzonych prac można z dużym prawdopodobieństwem stwierdzić, iż znana z poprzednich badań półziemianka była jedynym obiektem kultury ceramiki wstęgowej rytej na tym stanowisku. Pozostałe wyniki można przedstawić następująco.

Kultura późnej ceramiki wstęgowej /faza III/. Odslonięto dalsze fragmenty domu trapezowego z dworkowym rowem fundamentowym. Pozwalają one na określenie długości domu /33,8 m/ i szerokości jego południowego /szerszego/ szczytu /7,8 m/. Zarejestrowano ponadto fragmenty trzech innych rowów. Ze względu na małą powierzchnię obserwacji oraz brak ceramiki ich interpretacja jako fragmentów dalszych chałk późnowstęgowych nie jest pewna.

Kultura pucharów lejkowatych /faza V/. Odkryto jedną, niewielką jamę oraz kilkanaście fragmentów ceramiki na słoju wtórnym z młodziezych obiektów.

Wczesny okres epoki brązu. Zbadano grób, niewielką jamę oraz obiekt rowkowy, być może związany z grobem. Jama grobowa, zorientowana dłuższą osią w kierunku NNE-SSW /wymiar 3,1 x 2,2 m/, obudowana była wewnątrz prostokątną konstrukcją drewnianą /2,5 x 1,5 m/, zasypaną intensywnie czarną próchnicą z licznymi, silnie rozdrobnionymi fragmentami ceramiki i drobnymi brykami polepy. Sztylet silnie pokawałkowany /brak m.in. puszeki mózgowej/ rozrzucony był na dnie na całej powierzchni ograniczonej drewnianym obramowaniem. Brak wyposażenia.

Kultura łużycka. Zbadano 6 jam gospodarczych o bardzo skąpej zawartości. Ponadto zarejestrowano 11 dołków postępowych o nieokreślonej chronologii, najprawdopodobniej jednak związanych z najpóźniejszym okresem zasiedlenia stanowiska.

Materiały przechowywane są w IP UAM w Poznaniu.

Pożądana jest kontynuacja badań.

GRÓDEK /NADBUŻNY/ nad Bugiem, gm. Hrubieszów
woj. zamojskie
Stanowisko 1C

Uniwersytet Marii Curie-Skłodowskiej
w Lublinie
Katedra Archeologii

Badania prowadził dr Andrzej Kokowski. Finansował WOAK w Zamocisku. Trzeci sezon badań. Cementarzyno kultury wołyńsko-lubelskiej ceramiki malowanej, kultury strzyżowskiej, grupy masłomęckiej; osada kultury pucharów lejkowatych.

Wykopy o powierzchni 437,5 m² zlokalizowano na południe od przebadanej uprzednio partii stanowiska, aby uchwycić skraj cementarzyno kultury masłomęckiej, a także zabezpieczyć najbardziej zniszczoną część stanowiska.

Cementarzyno kultury wołyńsko-lubelskiej ceramiki malowanej.

Zlokalizowano dalsze trzy groby szkieletowe. W obiekcie nr III odslonięto szkielet ułożony na brzuchu, pozbawiony nóg. W grobie nr V, leżącym na lewym boku zmarłego, z podkurczonymi kończynami, towarzyszyły co najmniej dwa naczynia - w tym pucharzik na pustej nóżce, skręć z drutu miedzianego oraz setki, niesztytowane najpewniej na odzież, drobnych muszelek. Znalaziono również wycięte z muszli kołeczka.

Cementarzyno kultury strzyżowskiej.

Pierwszy grób tej kultury znaleziony został w zachodniej części badanego obszaru. Za głową leżącego

na wznak szkieletu stała najprawdopodobniej amfora, a przy nogach misa. Na szyi stwierdzono drucikowy naszyjnik z jednym końcem zawiniętym w tarczkę.

Cmentarzysko grupy masłomęckiej.

Odkryto łącznie 59 grobów z okresu rzymskiego, z czego badano 57 obiektów, a wyeksplorowano do końca 54. W liczbie tej zawiera się 51 grobów szkieletowych, dwa ciałopalne i jeden symboliczny. Pierwsza grupa reprezentowana jest przez 36 obiektów ze szkieletami kompletnymi. Wśród nich 23 zawierały szkielety niemowląt i osieków. Wyposażenie zanotowano również przy 23 pochówkach. Zarejestrowano 15 obiektów ze szkieletami cząstkowymi, w tym jeden dziecka: bez wyposażenia pozostawały jedynie trzy pochówki. W strupach dwóch grobów stwierdzono wkopane spalone szczątki ludzkie.

Grób nr 69 zawierał górną połowę szkieletu dorosłego osobnika, leżącego nieomal że w porządku anatomicznym, a na niej złozone były nadpalone kości kończyn dolnych. W grobie nr 73 zadokumentowano bardzo wyraźnie czytelne ślady trumny w kształcie prostokąta. Jej ścianki były pokryte grubą warstwą wapiennej pobialki.

W grobie nr 61, dziecięcym, znaleziono 9 naczyń, wśród nich jedno wykonane na kole, czarkę jeżowatą i miskę typu terra sigillata. Na szyi zmarły miał kółko, złożoną z różnobarwnych paciorków, burastynów oraz srebrnych i brązowych wisiorków, niektórych zdobionych emalią. Na ramionach znaleziono dwie srebrne zapinki. Na prawym przedramieniu widniała bransoleta z cienkiej srebrnej blachy, z końcami wyobrażającymi głowy węży, na lewej zaś bransoletka wykonana z elementów brązowych, srebrnych i szklanych. U pasa z lewej strony wisiało kółko z trzema miniaturowymi kluczami, mały wisiorek srebrny oraz duży wisiorek ze śródmoraskiej muszli na masywnym brązowym kółku. W grobie nr 84 znaleziono miniaturę miecza z brązu, szklany niezdobiony puchar i ceramiczne naczynie "prowincjonalnorzymskie", grzebień dzwonowaty zdobiony guzami z brązu oraz masywne elementy pasa: sprzączkę i okucie końca pasa, zdobione wybijanym ornamentem. W grobie nr 85 znajdowała się kolia złożona ze 153 wielobarwnych paciorków szklanych, dwa grzebienie dzwonowate z podniesionymi ramionami i dwa naczynia "prowincjonalnorzymskie".

Odsłonięta powierzchnia cmentarzyska grupy masłomęckiej wynosi 788,5 m². Znany jest tylko zachodni skraj obiektu. Również i na tym cmentarzysku potwierdzone zostały obserwowane w Masłomęczu kręgi w ułożeniu pochówków. Jeden z nich czytelny jest w całości: wokół grobu nr 44, badanego w poprzednim sezonie, stwierdzono pierścien bardzo ciasno zakładanych grobów, wyznaczających krąg o średnicy 12 m. Przestrzeń pomiędzy nimi a grobem centralnym jest zupełnie pusta. W tej sytuacji wiele grobów tworzy układ stratygraficzny, których udziałem jest nieraz nawet 6 obiektów. Dużo większy krąg, z centralnie położonym grobem nr 19, zdaje się rysować w części północnej nekropoli.

Osada kultury pucharów lejkowatych.

Odkryto 27 nowych obiektów. Jeden z nich można interpretować jako piec. Miał on prostokątny kształt, ścianki wyleplone wypaloną następnie gliną. Płytkie wypełnisko zawierało właściwie nieomal wyłącznie węgiel drzewny i popękane płyty kamieni żarnowych.

Z inwentarzy jam należy wymienić łyżkę z długim trzonkiem, wykonaną z jednej kości długiej. Ponadto, trzeba odnotować odkrycie trzech siekier krzemlennych, fragmentów uch naczyń zaopatrzonych w bardzo efektowne wyobrażenia głów baranów oraz fragmentów ceramiki kultury trypolskiej. Na wtórnym złożu znaleziono kościaną okładzinę łuku.

Obiekty KPL tworzą wyraźne skupienie ciągnące się pasem od południowego zachodu ku północnemu wschodowi. Od wschodniej strony badanej części stanowiska stwierdzono obecność prawdopodobnie rowu, o dość jednorodnym jałwym wypełnisku, pozbawionym materiału zabytkowego. Być może ma on związek z zagęszczeniem obiektów, które pozostają po jego wewnętrznej stronie. Łączna liczba obiektów osadowych wynosi 56.

Materiały znajdują się w Katedrze Archeologii UMCS.

Badania będą kontynuowane.

HRUBIESZÓW-PODGÓRZE
woj. zamojskie
Stanowisko IA

Wojewódzki Ośrodek
Archeologiczno-Konserwatorski
w Zamościu

Badania prowadziła mgr Ewa Banastewicz. Finansował WOA-K Zamość. Czwarty sezon badań. Cmentarzysko kultury strzyżowskiej.

Kontynuowano wykopaliska na cmentarzysku sąsiedniej osady z okresu wpływów rzymskich nie badano.

Przebadano około 170 m² - odkryto dalsze cztery groby wyznaczające wschodni zasięg cmentarzyska, oddalone około 100 m od dotychczas rozpoznanego skupiska. Wszystkie odkryte pochówki zawierały szczątki ludzkie: szkielety nie posiadały śladów nadpalenia, były ułożone na wznak o różnej orientacji. Grób VIII/86 okazał się symboliczny - nie posiadał szkieletu, a w jamie grobowej znajdowały się trzy naczynia - dwie arafory oraz naczynie doniczkowate bogato zdobione odciskami sznurka.

Najbardziej interesujące wyposażenie posiadał grób XI/86. Zawierał słabo zachowany szkielet, cztery naczynia bogato zdobione wątkami sznurowymi, dwie miedziane zausznicie, rterp z krzemienia wołyńskiego z utamanym końcem oraz 80 paciorków fajansowych oraz 5 miedzianych.